

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 17. Quas alias virtutes includat? Humilitatem. Patientiam. Mansuetudinem. Concordiam. Liberalitatem. Fidelitatem. Excludit Suspicionem. Invidiam. Murmur. Detractionem. Simulationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Quid autem vides festucam. Matth. 7. 3. Charitas erit ordinata, ut à seipso incipiat homo; nè præsumat alium increpare, indicare, qui seipsum non purgat, discutit, & emendat. Dion. Carth. hic.

Christus prius orat pro crucifixoribus. Luc. 23. 34. tum commendat Patri spiritum. v. 46. Stephanus verò Act. 7. 58. prius pro se, tum pro suis lapidatoribus. En discrimen inter Deum, & homines: nam suæ indolis nativâ nobilitate incitatus Deus res alienas prius, quàm suas, curat; homo verò sua ante omnia tractat, aliorum posterius. Did. Niss. D. 4. Quadr. §. 3.

Domine Jesu suscipe spiritum meum. Act. 7. 58. Dein pro inimicis orat. Utroque Redemptorem imitatus; qui etiam orabat pro crucifixoribus, & Patris manibus spiritum commendabat. Sed hoc Stephanus primò loco, alterum secundò, fecit. Cur non servavit eundem ordinem? quia servus erat, quia periculum suum agnoscebat. Christus non ex necessitate, sed humilitate, spiritum commendat; & Stephanus totus indigus remedium petit. Christus in illo certamine securus, non tam de se, quàm miseris peccatoribus, degit sollicitus; Stephanus, mobile virtutis acceptæ ingenium agnoscebat, in tuto prudenter se collocare satagit; & qui in ipso agone, etiam post visos cælos apertos, post Angelici vultus radios, conceptos, poterat deficere, debitò charitatis ordine, se tuetur prius, S. Chryl. tom. 6. ord. de S. Steph. post lapidum etiam jactus, athleta victoriam expectabat, & ejusmodi vocibus Creatorem compellabat: *Domine Jesu suscipe spiritum meum.* Quamdiu in hoc sum mortali corpore circumseptus, pertimesco; quamdiu terrenam hanc gesto carnem, reformido; nè post labores amittam labores. Vereor admodum, nè post luctam coronâ privatus remaneam. *Suscipe igitur spiritum meum.* Ramirez in ep. Chr. ep. 6.

Agentia naturalia prius agunt in propinqua sibi, ignis, aqua &c. sic benefac prius domesticis. Diez. ser. 5. post Cin.

Qui dignas pro suis peccatis eleemosynas facit, prius eas facere incipiat à seipso. Indignum est enim, ut in se non faciat, qui facit in proximum; cum audiat dicentem Dominum: *diliges proximum tuum, sicut teipsum*; itemque audiat: *miserere anima tua placens Deo.* Eccl. 30. 24. S. Aug. c. 27. de Civit.

Qui vult eleemosynam ordinatè dare, à seipso debet incipere, & eam sibi primùm dare. *Miserere anima tua &c.* S. Augustinus Enchiridio c. 7. 6.

§. XVII.

Charitas quas alias virtutes includat.

Humilitatem.

Humilitas est præcursor charitatis, sicut Johannes Christi; & sic attrahit ad Deum: quia Deus charitas est. Quidam dicebat in vit. PP. l. 7. c. 13. Corn. in Jf. 14.

Sicut ignis sine calore, vel splendore, omnimodè non est; ita charitas sine humilitate esse non potest. S. Cæsarius Ep. hom. 36.

Patientiam.

Charitas paxiens est omnia sustinet. 1. Cor. 13. 47. Ejus elogia inchoat, & terminat Patientia: quia in Patientia totam vim suam obtinet; ipsaque munitur, & defenditur. Sylv. in Apoc. 2.

Novi opera tua, & fidem, & charitatem. Apoc. 2. 19. Nescit utramque; fidem ut principium salutis; charitatem, quâ fides vivificatur. S. Cypr. de bono Patient: tolle charitati Patientiam, & desolata non durat; tolle sustinendi, tolerandique substantiam, & nullis radicibus, ac viribus, perseverat. Apostolus denique, cum de charitate loqueretur, tolerantiam illi, & patientiam injunxit. 1. Cor. 13. 4. Sylv. hic.

Genius vestem vulnerando facit pulchriorem. Lem. *Facit patientia pulchrum, dilectumque magis. Charitas paxiens est.*

Qui charus cupit esse, vulneretur.
Crebrò vulnere sæpe vulneretur.
Non est integer ille, nec decorus
Qui nullum patiens subivit ictum.
Vulnus nobile, nobilis cicatrix
Quam suscepit Amor, suamque fecit.
Res est integra amore vulnerari.

Genius vitem incidit. Lem. *Grata minus, nisi lesa foret.*

Amoris placet indolem videre?
Sentit vulnera, nec movetur illis.
Gaudet posse pati, sui que vindex
Pensat mille bonis malum unum,
Unum mille malis bonum rependit. &c.
Guilielmus Hesius.

Ferâ sit licet immanior, simul si amare quis cepit, ove mansuetior evadit. S. Chryl. hom. 33. in 1. Cor. 13.

Genius tentat digitò chordas testudinis. Lem. *Tentanti respondet amice. Charitas non irritatur.* 1. Cor. 13. 5.

Amor si meus ungue vellicetur
Irritatus, Amo tibi reponet.
Verbis, verberibusque provocetur,
Amo semper, Amo, tibi reponet.
Amor non melius, benigniusque,
Quàm, cum fere coegeris, loquetur.
Amorem probat hostis innocentem,
Hostem blandus amor probat nocentem.

Hesius cit.

Concordiam.

Charitas sic dicta, quasi chara unitas. In fimbria summi Sacerdotis, Ex. 28. 33. quatuor elementa tranquillâ unione conveniunt. 2. Reg. 19. 14. Notiatur de consensu filiorum Jfrael, fuisse illos univertos, *quasi vir unus.* Tot millia hominum, quasi vir unus, erant. Magna laus!

laus! sed non summa. Ecclesiae propria laus est, verè unam, non quasi unam, esse. *Una est columba mea.* Cant. 6. 8. Vespasiani nummo insculptæ erant plenæ spicæ ex duabus manibus junctis egredientes. Incertò authore.

Gemius nexum funis trahendo solvere volens, magis constringit. Lem. Qui distrahit, constringit; & nexum facit, qui sic resolvit.

Quò magè disjunges, magè conjungentur amores.

Arctius avulsùm stringere novit Amor.
Hesius.

Liberalitatem.

Flosculi oriente sole se pandunt. Lem. *Suo se totum promittit amori. Charitas benigna est.* 1. Cor. 13. 4.

Sis tenax licèt usque, si Savarus
Clasò pectore, corde colligatò,
Liberalis eris, patènsque, cunctis:
Si te tangat Amor, forèsq; pulset,
Quantumvis adamantibus rigentes.
Nescit, quid sit Amor, benignitati
Qui clausum potuit tenere pectus. Hesius.

Fidelitatem.

Fatus de cælo ignis decidens. Lem. *fatus tantum excidit ignis. Charitas nunquam excidit.* 1. Cor. 13. 8.

Excludit

Suspicionem. Columna recta, supra quam directè Sol. Lem. *Non habet umbras. Charitas non cogitat malum.* 1. Cor. 13. 5.

Invidiam. Si homo lucis esse ccepisti, quæ sunt Christi, gere: quia lux, & dies, Christus est. Quid in Zeli tenebras ruis? quid te nubilò livoris involvis? quid invidia cœcitate omne pacis, & charitatis lumen extinguis? S. Cypr. 1. de zelo, & livore. *Charitas non amulatur.* 1. Cor. 13. 5.

Murmur. Scandalosa est cunctis, charitatem everit, unionem dissipat, pacem disturbat. S. Ephrem de murmuratione.

Detractionem. Est proles odii; pinguis, & occulta, ac latens, sanguisuga; quæ charitatis omnem consumit, ac demolitur, sanguinem. Jo. Clim. gr. 10 de detractione.

Simulationem. Melius mihi videtur, nullam charitatem habere, quam fingere; & tolerabilius puto, charitate quemlibet vacuum esse, quam ejus plenitudinem simulare. B. Petr. Dam. l. 6. ep. 6.

§. XVIII.

Miscellanea de Charitate.

Ex Veteri, & Novo.

Apprehendit eum Angelus Domini in vertice ejus, & portavit eum in capillo capitis sui. Dan. 14. 35. Cur non potius per manum, vel per brachium, portabatur in auxilium Danielis? Tam difficilis homo ad alterum juvandum, ut ad hoc illum capillis quasi trahi necessè sit. Sylv. in Marci 6 q. 8.

Polyan. h. Sacr. Tom. 1.

Viso illò præterviti. Luc. 10. 31. Sape, qui majoribus dignitatibus potiuntur, & amplioribus scientiis fulgent, prætereunt officia charitatis. Sim. de Cass. l. 6. c. 10.

Diliges & proximum tuum sicut teipsum. Luc. 10. 27. Legisperitus quaerit: *quis est meus proximus?* Naclus Dominus occasionem, charitatem suam sub Symbolo Samaritani depingit. Videbatur aptius, charitatis exemplum Lazarus à mortuis resuscitatus. Quia Lazari suscitatio imperiò peracta est; ibi namque voce vocavit, & nullo labore vitæ reddidit; hic verò pedes incedit, ut equo saucium imponat, hic denarios porrigit. Naxera in Jos. 19. §. 16.

Cum audieris præva. & scissiones. Luc. 21. 9. Cum sublata fuerit omnis charitas, meritò locum habent bella, & scissiones. Theophyl. hic.

Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem. Jo. 13. 34. Unde novum? quod jam Levit. 19. 18. fuerat impositum. Non dicitur novum, quia recenter impositum; sed quia semper in novitate sua conservandum: ut nunquam quasi vetus obsolescat, sed semper novis, ac novis, accessibus charitatis crescere ejus custodia videatur. Lex, cum nova est, strictè solet observari. Gilbert. l. 19. in Cant. mandatum hoc semper sit vobis novum: & novum est; nisi in vestro Dominus Jesus veteraverit affectu. Ramirez in ep. Chr. ep. 1. Apoc. 2.

Hæc locutus sum vobis, ut non scandalizemini. Jo. 16. 1. Paracletò spiritu dilectionis ad ventante, discipuli non scandalizantur, dum persecutiones patiuntur. Amantibus nullum scandalum: quia amor omnia excusat, cunctis parcit injuriis. Elcob. t. 5. prophet. Christ. l. 8. obs. 1.

Habeo adversum te, quod charitatem tuam primam reliquisti. Apoc. 2. 4. Rich. à S. Vict. lib. 1. de erudit. Arguitur, qui adhuc bonum agit, quòd charitatem primam reliquit, & aureum caput in pectus argenteum deflexit.

Ex Patribus.

Vidi ego quosdam jejunantes, orantes, præteritorum penitentià suspirantes, omnem denique sine sumptu pietatem ostendentes; egenibus verò nè obulum quidem præbentes. Quid his, cætera virtutum diligentia prodest? non propterea regnum Dei consequentur. S. Basil. ferm. 2. in div. avar.

O Domine Deus! quam pauci sunt hodie inter nos ita firmati, ut dicere valeant illud verbum: *quis nos separabit?* Rom. 8. 35. Nunquid ita firmati sunt in dilectione illi, quos non dico tribulatio, sed leve verbum separat à charitate proximi: qui auditò univò verbò, quod eis displicet, statim excandescunt in iram, in unionem; nec potest recedere de ipsorum memoria; imò illud volvunt, & revolvunt in cogitatione sua: similes cani, qui corrodit lapidem projectum. Certè isti non sunt firmati in charitate Dei; ideo facile capiuntur à diabolo: nulla enim sagitta ipsius missa contra tales cadit in vacuum, S. Bonav. ferm. 43.

Hh

Nulla